

Bases de la Constitució Catalanista, lo primer de que s'assegurá en Vayreda fou de que entranyessin sòlida ortodoxia; y 'm constan las consultas al efecte dirigidas per en Vayreda á personas competents. Ab tal precedent, ja no 's fa estrany que las Bases definitivament redactadas ab la cooperació d' en Vayreda ofereixin francament l' esperit ben sá y ben catòlich.

No dubto que 'ls datos que acabo de senyalar com á mostra, deixan ben acreditada la manera ab que en Joaquim Vayreda ensenyava ab llur comportament com sos imitadors han de contribuir al servey del art, de la regió y del regionalisme, mirant ab preferencia, encara que sens ostentació, l' esperit religiós y moral que ha d' informar als qui 'ls hi professan bona voluntat. Y realment, entench que aquesta es la major gloria de en Vayreda; perque la que podém dedicarli ab un acte com lo que celebrém, apenas pot donárseli per espay de duas horas; la que li consagrará la fama, no 's pot estendre més enllá dels segles; pero la que confío que li haurá ja donat Deu en premi de sos mérits, será tan perdurable com la mateixa eternitat.

DISCURS DEL ILLM. SR. ALCALDE D' OLOT EN RAMON TORRAS

Consola al mateix temps qu' entussiasma, l'espectacle qu' avuy ofereix aquest saló 'hont se troban congregats, tots los que mantenint viu en son cor lo foch del més ardent patriotisme, oblidan per un moment sos antagonismes, sas diferencias y sas prevencions, pera rendir just homenatge á la memoria del insigne artista, del honrat patrici, que la implacable mort ha arrebatat d' aquesta vida, per transportarlo á las regions de lo etern, de lo infinit; ahont te assiento la font y manantial de tota bona inspiració; ahont resideix la *Suprema Bellesa*; ideal que perseguia al fe brotá de la seva paleta aquells admirables quadros, que li conquistaren en poch temps un envidiable renóm entre los mes distingits pintors espanyols, arrivant la seva fama á repercutir mes enllá de nostres pirenaicas fronteres.

¡Oh poderosa influencia del geni y de la inspiració! que pots encare que sia tenint que passar per sobre las despullas de la mort, acallar lo soroll d' alborotadas passions, y fondre 'ls sentiments y aspiracions las més encontradas en lo gresol d' un sol únich sentiment, del sentiment de justicia, qu' essent innat en lo cor del home, s' obra pas un día á través de tots los obstacles, de totas las preocupacions, de tots los egoismes.

Quan un poble sab honrar la memoria dels seus fills, es proba irrecusable de que conserva latent y viu lo sentiment del seu propi valer, es proba evident de la seva virilitat, de la seva energia; y aquest poble no mort jamay, no pot morir, perque viu y en ell s' encarna l' esperit de las més puras glorias, y passa á la posteritat al rodolar dels segles, de las revoltes y sacudiments socials, admirat y reverenciat per totas las generacions fins lo día que 'l dit de Deu te senyalat com l' últim de la gran máquina del univers.

Y aquesta es la proba qu' estém donant avuy ab motiu d' aquesta luctuosa manifestació. Rendim tribut á la memoria del inolvidable amic, del company, del mestre, d' aquell qual nom está associat á tot lo que d' algun temps en aquesta part representa avéns, cultura é illustració en aquesta vila.

No; no tinch pás d' esser jo, donchs, després dels que m' han precedit en l' ús de la paraula, qui ha de entonar un cant fúnebre sobre la tomba d' en Vayreda, per recordar y ensalssar las virtuts cívicas que l' adornavan, sos mérits contrets en la esfera de l' art y son amor entranyable á nostra estimada terra.

Perque... encare no s' han apagat en aquest saló las fúnebres melodias de la música que li han dedicat alguns aficionats dels molts de sos admiradors, encare

retrunyen per sos àmbits los ecos de la eloquencia dels oradors y poetas, qu' han fet vibrar en tots nostres cors, las cordas dels més afectuosos sentiments de tristura, dolor, simpatía y admiració vers nostre malograt amic, del creador de la escola de pintura genuinament catalan, més que catalana... olotina.

La literatura, la música y la poesia, aqueixas gayas y corals germanas de la pintura, s' han associat en aquets solemnes moments, per teixir una corona de sempre-vivas á un dels més entussiasmas ayments y conreuhadors de l' última d' ellas y cenyirla en son front, sens temensa de que la fredor de la mort ni l' alé del olvit logrin jamay mustigarla; ans be, seguras de que viurán las sevas flors, sempre frescas y lossanas en la memoria y en los cors de sos nombrosos admiradors.

Invitat com autoritat local á honrar la memoria del que per sos propis mérits, ocupá en vida dins lo municipi un d' aquestos sitals, y que compartí junt ab mi en altre temps, las taschas de la administració local; del que la mort lo sorprengué cobert encare ab lo mantell ó investidura de Diputat provincial, carrechs que desempenyá sempre atent á la defensa dels interessos que li estaban confiats y á entera satisfacció de la opinió pública que lo cridá al desempenyo de tal missió, m' he cregut en lo deber, amant entussiasma com soch de las glorias de nostra terra, d' aportá á aquella corona, una flor que encare que modesta y sencilla, es la leal y sencera manifestació de l' amistat que ab ell me lligaba y honraba, y un deute de justicia á sos mérits y preclaras virtuts.

Pagat, encare que no segons mon desitj, aquest deute sagrat, no m' resta mes per no molestá vostra benévola atenció, que oferirlo als que se dedican al cultiu del gay art ahont ell, lloch tant preeminent ocupá, com á mestre y modelo, quals ensenyansas no dehuen olvidar, si volen caminá ab segú y ferm pas, per lo espinós camí de la gloria; á tots mos compatricis, com un espill de bon patriota en lo que debém enmirallarnos, los que estíem de veras nostra terra la que tant deu al seu nom y á la seva poderosa iniciativa, y finalment, als pares de familia, com un quefe irreprochable, qual conducta y comportament es digne de tenir molts imitadors.

Acabo enviant desde aquest sital un afectuós saludo á sa desolada viuda y demes individuos de la seva distingida familia, y elevant al cel desde lo fons del cor, una plegaria perque Deu concedesca á la seva ánima, lo premi á que se feu acreedor per sas molts virtuts.

HE DIT

